

Identifying Obstacles to Women Cycling from the Perspective of Islamic Jurisprudence and Sport Experts

Abstract

Introduction:

The purpose of the current research was to identify the obstacles of women cycling from the perspective of Islamic jurisprudence and experts in the field of sport.

Methods:

The research method was qualitative, which was done with the exploratory-grounding strategy. For this purpose, theoretical saturation was achieved with 24 experts in a targeted manner using in-depth and semi-structured interviews. The data was collected using an exploratory approach through the identification process and its analysis using the qualitative software MAXQDA.

Results:

The results of the research in the section on obstacles to cycling from the perspective of Islamic jurisprudence include two categories: 1. Secondary rulings, which include two sub-categories (customary conditions of society and culture of society) and 2. Jurisprudence, which includes a sub-category (individual benefits). According to sports science experts, the results of the research were six concepts, which included (physical factors, security, organizational, software factors, rules and regulations, cultural-social).

Conclusion:

The results of this research indicate that women's cycling is not a problem in itself from the point of view of Islam and jurisprudence, and according to the works it follows, scholars have raised these questions for women's cycling with secondary titles. Therefore, it is suggested to design special parks for women's cycling or covered bicycles to cover women's body size. In addition, relevant organizations, including the Islamic Council, the municipality, and the Ministry of Sports and Youth, should consider the necessary budgeting for the construction of parks and spaces for women. Also, by forming a team of engineers and jurisprudence experts, design and produce bicycles with covers.

Key Words: *Individual jurisprudence, Matanabah harm, Physical factors, Women's cycling*

شناسایی موانع دوچرخه سواری بانوان از منظر فقه اسلامی و صاحب نظران حوزه ورزش

چکیده

هدف از پژوهش حاضر شناسایی موانع دوچرخه سواری بانوان از منظر فقه اسلامی و صاحب نظران حوزه ورزش بود. روش پژوهش کیفی بود که با راهبرد زمینه‌بایی- اکتشافی انجام شد. بدین منظور با 24 نفر از از صاحب‌نظران بهصورت هدفمند و با استفاده از مصاحبه‌های عمیق و نیمه‌ساختارمند اثبات نظری حاصل شد. داده‌ها با استفاده از رویکرد اکتشافی از طریق فرآیند شناسه‌گذاری و تحلیل آن با استفاده از نرم‌افزار کیفی مکس کیودی‌ای انجام شد. نتایج پژوهش در بخش موانع دوچرخه‌سواری از منظر فقه اسلامی شامل دو مقوله 1. احکام ثانویه که خود شامل دو مقوله فرعی (شرایط عرفی جامعه و فرهنگ جامعه) و 2. فقه که شامل مقوله فرعی (استفادات فردی) بود. نتایج پژوهش از نظر متخصصین علوم ورزشی شش مفهوم بود که شامل (عوامل كالبدی، امنیت، سازمانی، عوامل نرم افزاری، قوانین و آیین نامه، فرهنگی - اجتماعی) بود. نتایج این پژوهش حاکی از آن است که دوچرخه سواری بانوان از منظر اسلام و فقه فی نفسه مشکلی ندارد و با توجه به آثاری که به دنبال دارد علما با عنوانی ثانویه این استفتایات را برای دوچرخه سواری بانوان مطرح کرده‌اند. بنابراین پیشنهاد می‌شود پارک‌های مخصوص برای دوچرخه سواری بانوان و یا دوچرخه‌های کاوردار جهت پوشاندن حجم بدن بانوان طراحی شود. به علاوه سازمان‌های ذیصلاح از جمله مجلس شورای اسلامی، شهرداری و وزارت ورزش و جوانان بودجه‌بندی لازم جهت احداث پارک‌ها و فضاهای مخصوص بانوان رالاحظ نمایند. همچنین با تشکیل تیمی از مهندسین و کارشناسان فقه به طراحی و تولید دوچرخه‌هایی که دارای کاور هستند بپردازند.

واژگان کلیدی: دوچرخه سواری بانوان، ضررمعتایه، عوامل كالبدی، فقه فردی

مقدمه

فعالیت‌های ورزشی وبدنی^۱، نقش اساسی در پرورش و بهسازی جسمی و روانی افراد، ارتقاء سلامت اجتماعی و پیشگیری از ابتلای جامعه به انواع آسیب‌های اجتماعی از جمله بزهکاری و گرایش به سوء مصرف مواد مخدر دارد (قربان زاده و لطفی، ۱۳۹۶). انسان از همان لحظه‌ای که دیده به جهان می‌گشاید؛

¹ Physical Education and Sports

زنگی را با تحرک و جنبش آغاز نموده و از این راه زمینه رشد و سلامتی خود را به وجود می‌آورد. حفظ سلامت و رشد قوای جسمانی و روحی از امور لازم و ضروری هر انسان عاقل و خردمند است. نقش ورزش در تدرستی¹ و شادابی انسان بر همگان روشن و پذیرفتی است بهطوری که روحیه سالم و با نشاط را در جسم سالم و سلامتی جسمانی را همراه با فعالیت‌های جسمانی و اجرای برنامه‌هایی ورزشی می‌توان جستجو کرد (ظاهر حبیبی، 1397). تدرستی عبارت است از برخورداری از رفاه کامل جسمانی، روانی و اجتماعی. بر اساس تعریف سازمان بهداشت جهانی، تدرستی تنها فقدان بیماری یا نواقص دیگر در بدن نیست؛ بلکه نداشتن مشکلات روانی، اجتماعی، اقتصادی و دارا بودن سلامت جسمانی برای هر فرد جامعه می‌باشد (لئونارדי²، 2018). از دیدگاه گرینبرگ هفت مؤلفه تدرستی عبارتند از: سلامت فیزیکی، ذهنی، عاطفی، محیط زندگی، اجتماعی، معنوی و شغلی (گرینبرگ³، 2012). دو واژه حرکت و انسان، قرین یکدیگرند. جنین انسان در همان ماه‌های ابتدایی، شروع به حرکت می‌نماید و این مؤلفه تا پایان عمر با آدمی همراه است. حرکت لازمه زنده بودن است؛ چرا که آدمی به واسطه آن، هم نیازهایش را تأمین مینماید و هم سلامتی خود را حفظ کرده یا ارتقاء می‌بخشد (انوکا⁴، 2008). امروزه ورزش زنان، در جوامع بین‌المللی جایگاه ویژه‌ای یافته، زیرا زنان نیمی از جامعه بشری را تشکیل داده و از ابعاد مختلف اهمیت دارند و باید در برنامه‌ریزی‌های گوناگون جوامع برای پیشرفت و توسعه، در نظر گرفته شوند (موسوی اجاق و بروغنی، 1398). امروزه زنان به عنوان اساس و بنیان خانواده، برای سالم سازی جسم و روان خود می‌باشند از امکانات مناسبی برخوردار باشند که تحقق این امر مستلزم گرایش آنها به سوی انجام فعالیت‌های ورزشی است. در کنار مشکلات متعدد و از جمله کمبودهایی نظری تأسیسات، امکانات، تجهیزات، وسایل و میادین ورزشی⁵، مسئله مهم نگرش افراد جامعه به ورزش زنان است. بسیاری از زنان علی‌رغم دسترسی به امکانات ورزشی، به دلیل نگرش‌ها و خرده فرهنگ‌های موجود نمی‌توانند از این موهبت بهره‌مند شوند (درگاهیان، 1399). همچنین مشارکت در فعالیت‌های ورزشی به صورت حرفلایی، تا همین اوخر فعالیتی مردانه بود و زنان سهم چندانی در آن نداشتند (امینی، یوسفی، سرائی، فتاحی، 1396). در واقع سلامت و توزیع عادلانه آن در بین بخش‌های مختلف جامعه از موضوعات اصلی سازمان بهداشت جهانی و بسیاری دیگر از آژانس‌های بین‌المللی و محققان بوده است. به همین دلیل، سلامت زنان و نقش مؤثر آن در دستیابی به اهداف کاهش میزان مرگ و میر در بین مادران، برابری جنسیتی و توانمندسازی زنان توجه ویژه سازمان ملل و کشورهای عضو آن را به خود جلب کرده است (گارسیا مورنو⁶ و همکاران، 2005) سلامت زنان در بین فعالیت‌ها و اهداف سیستم‌های بهداشتی در جوامع و معیار پیشرفت کشورها از مهمترین موارد در نظر گرفته شده است. با این وجود، مطابق گزارش‌های منتشر شده توسط سازمان ملل، سلامت زنان آسیب‌پذیر است و نیازمند بازنگری‌های برنامه‌ها و توجه ویژه سیاستگذاران در این حوزه می‌باشد (جولاوی⁷ و همکاران، 2016). اما عوامل گوناگون اجتماعی-فرهنگی از جمله افزایش اوقات فراغت، بالارفتن سطح زندگی، افزایش توجه به بهداشت عمومی و آمادگی جسمانی و بالاخره اهتمام نظام‌های سیاسی باعث شد از اواسط قرن بیستم، پیدایش نمونه‌های موفقیت‌آمیز حضور زنان در عرصه‌های ورزشی افزایش یابد (کاکلی⁸، 2017). با توجه به اهمیت حضور زنان در عرصه‌های ورزشی امروزه زنان بیشتری نسبت به گذشته در ورزش شرکت

¹ health

² Leonardi

³ Greenberg

⁴ Enoka

⁵ Sports Venue

⁶ García-Moreno

⁷ Joulaei

⁸ Coakley

می‌کنند و سهم زنان ورزش‌کار در بازی‌های المپیک¹ نزدیک به ۵۰ درصد است (کری بی و نایگارد² 2019). یکی از ورزش‌های بسیار مفرح و پرطرفدار که مزایایی بسیاری برای آن می‌توان نام برد ورزش دوچرخه سواری³ می‌باشد که در جامعه ما نیز عده‌ی زیادی از افراد دوستدار این ورزش می‌باشند. دوچرخه سواری استفاده از دوچرخه برای حمل و نقل، تفریح، یا ورزش است افرادی که به دوچرخه‌سواری می‌پردازند به عنوان «دوچرخه‌سوار» نامیده می‌شوند (آکسفورد انگلیش⁴، 1989). دوچرخه سواری شامل رشته‌های دوچرخه سواری کوهستان، جاده، پیست و شهری می‌شود که در پژوهش حاضر موضوع مورد مطالعه؛ دوچرخه سواری بانوان در سطوح شهر و معابر عمومی می‌باشد (کاتزینا اونسکا، تبلیغ‌سکا، پیرآتی، تاینیو، دای نیزل⁵، 2018). در پژوهشی که توسط الکساندروس نیکتاوس⁶ (2019) انجام شد نتایج نشان داد که برای شهرهایی که به دنبال غلبه بر مشکلاتی هستند که برای دهه‌ها توسط یک الگوی حمل و نقل انباشته شده‌اند، به یک اخلاق حرکتی جدید نیاز است. اشتراک دوچرخه، اقدامی برای ترویج تغییر رفتار داوطلبانه در سفر، می‌تواند بخشی از یک جعبه ابزار پیشرفته باشد که به شکل‌گیری این اخلاق جدید کمک می‌کند. لوپیتو، کیلا تامپکینز، مادلین فلمن⁷ (2019) در مطالعه خود به این مطالب دست پیدا کردند که موافع بر سر راه دوچرخه‌سواران به حاشیه رانده شده، از نگرانی در مورد توسعه و نوسازی تا تبعیض‌نژادی⁸ و جنسیتی⁹ آشکار تجربه شده در حین سواری است. خالد شعبان¹⁰ (2020) نیز در پژوهش خود به نتایج زیر اشاره کرد که شرکت کنندگان زن لباس، رضایت‌والدین، فشار فرهنگی و اجتماعی را بسیار مهمتر تشخیص دادند. در پژوهش انجام شده توسط آنا ماریا دلانبیا¹¹ (2020) این نتایج به دست آمد که موافعی برای زنانی که می‌خواهند در این ورزش شرکت کنند وجود دارد از جمله نگرشا و رفتارهای تبعیض‌جنسیتی، موافع جنسیتی مانند اندازه، پویایی بین‌فردی بین دوچرخه‌سواران و انتقال فرآگیر برای دوچرخه‌سواران جاده رقابتی زنان. همچنین جونز، بروس کید، کرستی وایلد، آلیستر وودوارد¹² (2020) در پژوهش خود به نتایج زیر دست پیدا کردند؛ فقدان زیرساخت مناسب دوچرخه‌سواری، جزء مهمترین موافع دوچرخه‌سواری است اما این مانع در برابر عدم تساوی شدید اجتماعی، اقتصادی و حمل و نقل رخ می‌دهد. راسل، ماری، شریل دیویس، کرستی وایلد، کارولین شاو¹³ (2021) در پژوهش خود به این مطالب اشاره کردند که مسائل دو یا سه برابری که زنان را از نظر ایمنی تحت تاثیر قرار می‌دهد؛ درک خطر ترافیک؛ امنیت شخصی به عنوان زن؛ و نیاز به احساس امنیت¹⁴ به خاطر مسئولیت‌هایی که در مقابل دیگران وجود دارد. به علاوه در بررسی پژوهش‌های داخلی دباغ نیکوخلصلت، بدري آذين، شاهين، فتح الهي، فريد فتحي (1396) نیز در پژوهش خود اين نتایج را بدست آورندند که باید به ارتقا سطح كيفي و كمكي مسیرهای دوچرخه‌سواری و بهبود آن توجه شود. يوسفي صادقلو، صالح بلوردي (1398) در پژوهش خود به این نتایج اشاره کردند که بر اساس مصوبه شوراي عالي انقلاب فرهنگي، تمرينات ومسابقات باید در اماكن ویژه باشد و مردان اجازه آمد و شد در اين اماكن را ندارند؛

1. Olympic Games

2. Kari B& Ingrid Elisabeth Nygaard

3. Cycling

4. Oxford English

5. Iwińska, K., Małgorzata Blicharska, Livia Pierotti, Marko Tainio, Audreyde Nazelle

6. Alexandros Nikitas

7. Lubitow, A., Kyla Tompkins, and Madeleine Feldman.

8. Racism

9. Sexism

10. Khaled Shaaban

11. ANNA MARIA DELLANEBBIA, B.A

12. Jones, R., Bruce Kidd, Kirsty Wild, Alistair Woodward

13. Russell, M., Cheryl Davies, Kirsty Wild, Caroline Shaw

14. Security

زیرا اکثریت مراجع بر این باورند که اگر ورزش بانوان از دید نامحرم به دور باشد اشکالی ندارد. در حقیقت اگر ورزش بانوان سبب انحراف و مفسده نشود اشکالی ندارد. از طرفی آصفی، عفیفه، طغرایی (1398) در پژوهش خود به این نتایج اشاره کردنده نیاز است مسئولان شهری نگاه ویژه‌ای جهت رفع کاست‌ها در مسیرهای دوچرخه موجود و در نظر گرفتن آنها برای طراحی مسیرهای آتی بهمنظور گسترش روزافزون دوچرخه سواری در زندگی روزمره‌ی شهروندان و جایگزین شدن آن با وسائل نقلیه موتوری داشته باشد. از سوی دیگر معاونی، رحمانی (1398) در مطالعه خود به این مطالب اشاره کردنده که آنچه اهمیت دارد تاثیر محیط فیزیکی و کالبدی شهر در حضور اجتماعی زنان به همراه امنیت آن‌ها در شهر است علاوه بر این زنان، به سبب محدودیت‌های اجتماعی و فرهنگی موجود در کشور، امکان بهره‌مندی از فضاهای شهری را ندارند و عمدتاً این فضاهای فضای اجتماعی مردانه هستند که به سبب ویژگی‌های کالبدی خود امکان حضوری این را برای زنان فراهم نمی‌سازند. دوستی، رمضانزاده لسبوئی (1398) نیز در پژوهش خود به این نتایج دست پیدا کردنده بیشتر زنان همانند مردان تمایل بالایی به استفاده از این وسیله در صورت فراهم نمودن شرایط محیطی داشته و خواهان ایجاد زیرساخت‌های استاندارد هستند تا بتوانند مهارت خود را ارتقا بخشنند. کشکر، قاسمی (1399) در مطالعه‌ی خود به این نتایج اشاره کردنده بازنگری اسناد بالادستی¹ برای ایجاد نگرش جامع به توسعه‌ی ورزش بانوان ضرورت دارد. رفیعیان، جعفری (1399) همچنین در پژوهش خود این نتایج را ذکر کردنده که در بعد اجتماعی، میزان تعامل پذیری افراد در فضا و متغیر شبکه‌های گروهی زنان، و در بعد عملکردی، میزان استفاده از فضا، و در بعد محیط طبیعی، شاخص دسترسی به امکانات و تجهیزات محیطی و متغیر تأسیسات عمومی و بهداشتی و خدمات خاص برای بانوان بیشترین اهمیت را در افزایش رضایتمندی زنان برآورد می‌نماید. زمینه‌ای داشته است آزاده، شفیعی حق شناس، معین، خاکسار شهمیرزادی (1399) نیز در پژوهش خود به این نتایج دست پیدا کردنده بهترین راهبردها برای ارتقاء سیستم دوچرخه‌سواری شهری راهبردهای تهاجمی بهویژه، طراحی مسیرهای جدید برای دوچرخه‌سواری است. آجورلو، قدیمی، محمدی کاظمی، ازادفا (1400) در پژوهش خود به نتایج زیر دست پیدا کردنده که انگیزه‌های بسیاری برای ترغیب بانوان به ورزش و فعالیت‌های بدنی وجود دارند؛ عواملی مانند بالارفتن کیفیت زندگی، تناسب اندام مناسب و ... با بالا رفتن انگیزه بانوان برای ورزش کردن می‌توان ادعا کرد که نیمی از جامعه درگیر ورزش خواهند شد و در سالم‌سازی فضای جامعه گام‌های مثبتی برداشته می‌شود. به علاوه حسینی کریم آبادی، طالب پور، آفرینش خاکی (1400) در مطالعه‌ی خود نتایج زیر را بدست آورده که بخشی از موانع مشارکت بانوان در ورزش همگانی مربوط به عوامل شخصی و بخشی دیگر مربوط به عوامل محیطی و اجتماعی است. نجف زاده، بابازاده (1400) نیز در پژوهش خود به این نتایج اشاره کردنده که بین یادگیری، تنوع، مدگرایی، مسئولیت‌پذیری، توجه به تاریخ و مذهب، شور و اشتیاق، کمی‌گرایی، توانایی فکری و جسمی با مشارکت ورزشی رابطه معنادار وجود دارد. افروزه، شفیعی، رحمتی (1400) در پژوهش خود این نتایج را بدست آوردنده با برنامه‌ریزی درجهت رفع موانع موجود، امکان توسعه ورزش بانوان و رشد استعدادها تا سطوح حرفه‌ای² فراهم می‌شود. همچنین عدی نعمت آباد، قدیمی، حجت، شجاعی، علیپور درویشی (1400) در مطالعه‌ی خود به نتایج زیر دست پیدا کردنده که اصلاح نگرش‌های فرهنگ‌جنسيتی بازدارنده در جامعه، اصلاح انعکاس جنسیتی ورزش قهرمانی بانوان در رسانه‌ها و لزوم بازاندیشی فرهنگ‌جنسيتی از یافته‌های اساسی آن است. با توجه به اینکه کشور ایران یک کشور اسلامی است و تصمیم‌گیری‌ها و قوانین بر بنای علوم فقهی و احکام اسلامی می‌باشد و پژوهش انجام شده در زمینه شناسایی موانع دوچرخه‌سواری بانوان به مقوله عواملی چون موانع امکاناتی و فرهنگی، اینمی-امنیتی: موانع امکاناتی- فرهنگی

1. Authorities Documents
2. Professional sports

مهمترین موانع پیش روی بانوان جهت انعام دوچرخه سواری است پرداخته است. لازم به ذکر است که در پژوهش های خارجی بیشتر به مقوله هایی همچون مبحث درک امنیت هنگام دوچرخه سواری از دیدگاه جنسیت های مختلف (زنان و مردان) و همچنین مباحث مربوط به شناسایی عوامل ایجاد فر هنگ استفاده آحاد جامعه از دوچرخه برای حمل و نقل و مبحث سیستم های اشتراک گذاری امکانات موجود برای استفاده شهر وندان از دوچرخه توسط سازمان های ذیر بسط و همچنین ایجاد زیر ساخت هایی مورد نیاز مانند این مسیرها و احداث مسیر های ویژه دوچرخه سواری پرداخته شده است. همچنین در پژوهش های انجام شده داخلی نیز بیشتر به مباحثی همچون ایجاد زیر ساخت هایی مورد نیاز برای استفاده از دوچرخه مانند این مسیرها؛ شبیب مسیرها و امکانات موردنیاز و مبحث فر هنگ سازی در جامعه برای استفاده از دوچرخه پرداخته شده است و جامعه پژوهش های پیشین بیشتر کل جامعه (اعم از زنان و مردان) را شامل شده است. در پژوهش حاضر با نگاه جامع گرایانه تری از چند منظر به مسئله موانع دوچرخه سواری بانوان پرداخته شده است (از منظر موانع فقهی، از منظر موانع علوم ورزشی) و جامعه بانوان جامعه هدف بوده است و به نظر می آید که تا کنون بررسی موانع دوچرخه سواری بانوان از منظر فقه و احکام اسلامی ریشه بابی نشده است؛ لذا در این پژوهش سعی شده است که از منظر کارشناسان علوم فقهی و احکام اسلامی و همچنین کارشناسان و متخصصین علوم ورزشی به شناسایی این عوامل پرداخته شود. همچنین با توجه به معضلات و مشکلات ناشی از کم تحرکی و بی تحرکی، برای کاهش چاقی¹ توصیه می شود زنان فعالیت بدنی بیشتری انجام دهند و اطلاع رسانی بیشتر برای آشنازی مردم به ویژه بانوان با عوامل مرتبط با چاقی، عوارض و بیماری های ناشی از چاقی و در نهایت پیشگیری و کاهش بیماری هایی مزمن² و هزینه های ناشی از بر نامه های درمانی آنها انجام شود (چمنی، حامدی نیا، معین فرد؛ امینی پارسا، 1398). از سوی دیگر با توجه به فواید ذکر شده برای استفاده از دوچرخه، سیستم های (BSS) اشتراک گذاری دوچرخه بدليل مزایای زیست محیطی³ و اجتماعی قابل قبولی که توسط شهرداری ها، اپراتور ها و ارائه دهنده کان فناوری ترویج می شوند، اکنون در همه جا حاضر هستند (سریل مدارد چادن⁴، 2019). نگرانی ها در مورد کمبود امکانات دوچرخه، فر هنگ دوچرخه سواری، کاربردی بودن دوچرخه سواری، پایداری و سلامت از جمله مهمترین عوامل برای دوچرخه سواری زنان برای حمل و نقل یا تفریح هستند (هوین تی کی، فنو آلاکوان، وست، هنکی⁵، 2019). حال آنکه گرایش روز افزون افراد نسبت به انجام این فعالیت مفید، جامعه علمی را بر آن می دارد که به کشف علت های حقیقی ممانعت از دوچرخه سواری بانوان و ارائه راه حل های مناسب توسط متخصصان و صاحب نظران در زمینه فقه اسلامی و ورزش برای حل این معضل در کشور بپردازند. توسعه و پیشرفت تکنولوژی و روی آوردن افراد به زندگی ماشینی در جهان امروز باعث ایجاد فقر حرکتی و کم تحرکی افراد و در نتیجه فرآگیری بیماری های روحی و جسمی بین افراد شده است. از این رو - سازمان بهداشت جهانی⁶ ۱۵۰۰ دقیقه در هفته فعالیت بدنی در سطح متوسط را در صورتی که فرد بخواهد وزن ایده آل بدن خود را حفظ کند، توصیه می کند (سازمان بهداشت جهانی⁷، 2019). به علاوه علاقه علمی و سیاسی بین المللی به دوچرخه سواری وجود دارد و دلایل محیطی تأثیر گذار در استفاده از این وسیله متغیر است؛ مانند کارایی زمانی، بعد سلامت، محیط محلی، و تغییرات آب و هوا، که با توجه به این دلایل محیطی سطوح دوچرخه سواری بسیار متفاوت است. در اروپای غربی، تنوع در جایگاهی روزانه بر حسب

1. Obesity

2. Chronic Diseases

3. Environmental issues

4. cyrillemedard de chardon

5. Huyen T. K.. Le, Fionnuala Quinn, Alyson West, and Steve Hankey

6. World Health Organization

7. who

پوشش فضایی بیان می‌شود، در حالی که کشورهایی مانند هند¹، کره جنوبی و شیلی کمترین برابری را دارند. در اروپای غربی، تنوع در سهم دوچرخه‌سواری (به عنوان مثال، ۲٪ در بریتانیا (بریتانیا) در مقابل ۲۶٪ در هلند دامنه قابل توجهی را برای افزایش سطح دوچرخه سواری نشان می‌دهد. چنین تغییراتی در داخل کشورها نیز وجود دارد (راهول گوئل، آنا گودمن، ریچل آلدرد، ریوتا ناکامورا، لامبتداتا، لئاندرو مارتین توکارو گارسیا، بلن زاپاتا-دیومدی، تیاگو هریک دسا، گیتام تیواری، آدری د نازل، مارکو تاینیو، رالف بوهلر، جیمز وودکو و توماس گوتسلچی²، ۲۰۲۱). که این آمار نشان دهنده استقبال افراد از این ورزش مفرح با توجه به مزایای بی‌شمار آن است.. با این حال متأسفانه مبحث دوچرخه سواری بانوان در کشور ایران با توجه به مشکلات عدیدهای از جمله مشکلات کالبدی (کمبود امکانات مانند پیست‌ها و علائم مخصوص دوچرخه سواری و بی کیفیت بودن آسفالت شهرها)؛ مشکلات امنیتی (مورد آزار و اذیت قرار گرفتن توسط موتور سواران وغیره، مورد فحاشی قرار گرفتن در هنگام دوچرخه سواری، این نبودن مسیرها)؛ مشکلات سازمانی (عدم تأمین مالی بخش دوچرخه سواری بانوان، نبود سازمان منسجم تصمیم گیرنده برای دوچرخه سواری بانوان)؛ مشکلات نرم افزاری (کمبود مرتبه سواری دوچرخه سواری بانوان، نبود آموزش صحیح واصولی دوچرخه سواری بانوان)؛ مشکلات قانونی (نبودن آئین نامه‌ها و قوانین مدون در رابطه با دوچرخه سواری بانوان)، با توجه به اینکه قانونی که سالیان متعددی در ایران اجرا می‌شده ، قانون رومی ژرمنی بوده که (بر مبنای اعلامیه جهانی حقوق بشر که بر دو مکتب حقوق طبیعی سکولار و حقوق پوزیتیویستی، استوار بوده و در معرفت شناختی، جهان شناختی، انسان شناختی، ارزش شناختی) با حقوق اسلامی در مواردی تفاوت نظر دارد (کتاب فلسفه حقوق، مصطفی دانش پژوه و همکاران، ۱۳۹۹) و ایجاد یک نظام حقوقی اسلامی شامل قوانین فرآگیر در تمامی زمینه‌ها که بتواند همه‌ی مسائل موجود را پوشش بدهد بسیار فرآیند زمان‌بری است، البته اقدامات زیادی در مدت ۴۳ سال پس از انقلاب ارزشمند اسلامی برای اصلاح قوانین مطابق با قوانین و حقوق اسلامی انجام شده ولی در بعضی موارد خلاهایی دیده می‌شود که امید است به زودی این خلاهای پر شود. همچنین مشکلات فرهنگی (نبودن پذیرش از طرف آحاد مردم جامعه، عدم جایگاه مناسب زن در سطح جامعه و عدم هم‌صدائی بانوان و مطالبه‌گری) و همچنین وجود نداشتن راه حل‌های مناسب در جهت برطرف کردن موانع فقهی همچون تحریک آمیز بودن، جلب توجه نامحرم، مفسدۀ انگیزی، ایجاد فرهنگ تبرج توسط بانوان وغیره.....انجام این ورزش مفرح توسط بانوان ما با مشکل مواجه می‌باشد حال آنکه یکی از مباحثی که امروزه جامعه بانوان ما با آن مواجه شده است و به دنبال یافتن علت آن می‌باشد، ممانعت از دوچرخه سواری بانوان در سطح جامعه (اختلاط بین زن و مرد) توسط ضابطین و مسئولین مربوطه می‌باشد. با توجه به اینکه به لحاظ قانونی برای دوچرخه‌سواری بانوان معنی وجود ندارد و به نظر می‌آید که علت این منع وجود فتواهای صادرۀ از جانب علماء وفقهای دینی³ می‌باشد، این سؤال مطرح می‌شود که موانع دوچرخه سواری بانوان از منظر فقه و حقوق اسلامی و صاحب نظران حوزه ورزش چه مواردی هستند؟

روش تحقیق

هدف از پژوهش حاضر شناسایی موانع دوچرخه‌سواری بانوان از منظر فقه اسلامی و صاحب نظران حوزه ورزش بود. پارادایم تحقیق بر اساس پیش‌فرضهای ذهنی محقق پارادایم تفسیری بوده و رویکرد محقق در این پژوهش کیفی بوده است که از روش تحلیل مضمون یا تماتیک⁴ استفاده شده است. بهمنظور

1. India

2. Rahul Goel, Anna Goodman, Rachel Aldred, Ryota Nakamura, Lamed Tatah, Leandro Martin Totaro Garcia, Belen Zapata-Diomedes, Thiago Herick de Sa, Geetam Tiwari, Audrey de Nazelle, Marko Tainio, Ralph Buehler, Thomas Götschi & James Woodcock

3. Scholars of religious jurisprudence

4. Thematic

جمع آوری داده‌ها در پژوهش حاضر از مصاحبه‌های عمیق نیمه ساختار مند استفاده شد. در پژوهش حاضر به دلیل اینکه پژوهشگر به دنبال شناسایی موانع دوچرخه‌سواری بانوان از منظر حقوق اسلامی بوده از نمونه‌گیری غیراحتمالی با تاکتیک نمونه گیری هدفمند استفاده شده است. مصاحبه‌ها از 24 مشارکت‌کننده که شامل (ورزشکاران دوچرخه‌سوار، اعضای فدراسیون دوچرخه‌سواری، اساتید حوزه، کارشناسان فقه و حقوق بوده‌اند) گرفته شد. از سوی دیگر سؤالات طراحی شده برای مصاحبه برای دسترسی به اطلاعات مورد نیاز در مجموع (9 سؤال) بوده است و در طول مصاحبه سؤالات، به فراخور نیاز و تشخیص مصاحبه‌گر کم یا زیاد شده است. شایان ذکر است که 10 مصاحبه از مصاحبه‌ها به‌دلیل وجود شرایط کرونایی به صورت تلفنی انجام و با اجازه مشارکت‌کننده تماس‌های تلفنی ضبط شد و 14 مصاحبه با رعایت پروتکل‌های بهداشتی به صورت حضوری صورت گرفت و در مرحله بعد به صورت نوشتاری ثبت شدند. تحلیل تم حاضر بر اساس سؤالات پژوهش پیش رفت و به صورت بالا به پایین شکل گرفت. سؤالات مصاحبه به صورت نیمه ساختار یافته (هر مصاحبه صوتی حدود 30 دقیقه) انجام گرفته است. برای بررسی روایی و پایایی در پژوهش کیفی حاضر توصیه شده است از روش‌های متفاوتی استفاده شود و روش‌های گوناگونی وجود دارد که پژوهشگر می‌تواند برای کسب پایایی و روایی یا اعتبار داده‌ها از آنها استفاده کند. رسول¹ (2009) برای نیل به اعتبار یا روایی پژوهش کیفی هشت راهبرد را پیشنهاد می‌کند که البته در انتها تذکر می‌دهد که رعایت دست کم دو راهبرد در هر پژوهش کیفی می‌تواند برای پژوهش، اعتباری قابل قبول ایجاد کند. در این راستا پژوهشگران 3 مورد از این 8 مورد را استفاده کرده‌اند. راهبردهای مورد استفاده پژوهشگران در پژوهش حاضر عبارتند از: درکری طولانی مدت پژوهشگران با فضای پژوهشی و مشاهدات مداوم در محیط پژوهش از جمله اعتماد دسازی افراد با موضوع پژوهش، فراگیری فرهنگ آن محیط و کنترل بد فهمی‌های ناشی از مداخله پژوهشگران. راهبرد دوم مورد استفاده، کنترل بیرونی پژوهش از طریق داوری یا گزارش شخص ثالث بود. راهبرد دیگری که پژوهشگران برای تعین اعتبار پژوهش از آن استفاده کرده‌اند، دریافت نظر شرکت‌کنندگان در پژوهش درباره اعتبار یافته‌ها و تفسیر هاست. همچنین کراسول² (2009) معتقد است که اقدامات زیر به افزایش پایایی کمک می‌کند: یادداشت برداری مفصل و دقیق سر صحنه، ضبط صوت با کیفیت برای ثبت دقیق گفته‌ها، کدگذاری ناشناس به کمک افراد ناشناس که جز تیم پژوهش نباشند و نهایتا توافق بین کدگذاران که اگر چند کدگذار کار کدگذاری را انجام دهد لازم است بین آنها توافقی درباره شیوه کار صورت پذیرد که هر سه موارد فوق در پژوهش حاضر انجام شده است. از این‌رو باید اعلام داشت که محققین از همه موارد فوق الذکر برای تعیین پایایی استفاده نموده اند. پس از لحاظ کردن مسائل مرتبط با موثق بودن اجرای تحقیق، گزارش نهایی تدوین می‌شود. در نهایت به منظور رعایت ملاحظات اخلاقی برای شرکت‌کنندگان در مطالعه، هدف پژوهش، رویه پژوهش، خطرها و فواید پژوهش و داوطلبانه بودن شرکت در پژوهش بیان شد (عبادی، 1389). نرم افزار مورد استفاده در این پژوهش مکس کیودا² نسخه 2020 بوده است.

برای محاسبه پایایی مصاحبه با روش توافق درون موضوعی دو کدگذار (ارزیاب)، از یک دانشجوی دکتری فقه حقوق درخواست شد تا به عنوان کدگذار در پژوهش مشارکت کند؛ سپس پژوهشگر به همراه این همکار پژوهش، تعداد 2 مصاحبه را کدگذاری کرده و در صدد توافق درون موضوعی را با استفاده از فرمول زیر، محاسبه و به شرح زیر ارائه گردید:

1. Creswell
2. MAXQDA2020

$$\frac{\text{درصد توافق درون موضوعی}}{\text{تعداد کل گذارها}} = \frac{\% 100}{\% 100}$$

جدول 1. محاسبه پایایی درون موضوعی

پایایی بین دو گذار (درصد)	تعداد عدم توافقات	تعداد کدها توافقات	تعداد کدها	عنوان مصاحبه	٪
%71	3	14	17	I ₄	1
0%87	5	17	22	I ₁₀	2
83%	8	31	39	مجموع	

یافته ها

جدول 2. جمعیت شناختی

تحصیلات	محل اشتغال	تا هل	تا هل	تعداد مصاحبه شوندگان
	کارشناسی ارشد	دکتری	مدد	زن
شاغل در فدراسیون و هیات دوچرخه سواری	ورزشکار کارشناس فقه و حقوق علمی	کارشناس هیات	متا هل	مرد
8	13	3	4	9
				4
				9
				18
				11
				13
				24

جدول 3. موانع دوچرخه سواری از منظر فقه اسلامی در ایران

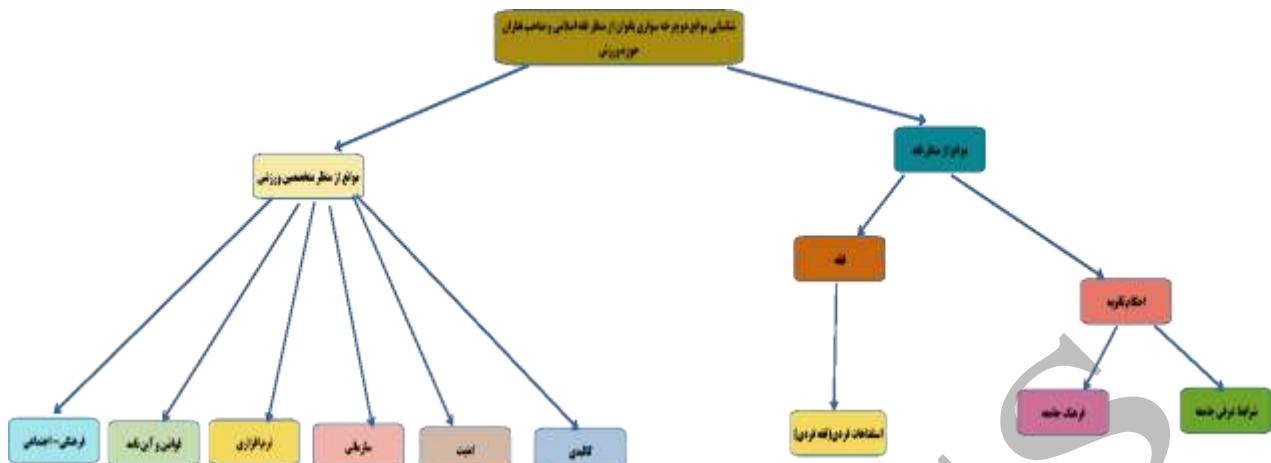
ردیف	کد اولیه	مفهوم	مفهومه
1		تحریک آمیز بودن دوچرخه سواری بانوان	شرایط عرفی جامعه
2		مفاسد انگیز بودن دوچرخه سواری بانوان	
3		ترویج فساد	
4		سبب جلب توجه به اندام زنان	
5		نوع پوشش بانوان هنگام دوچرخه سواری	
6		نوع نگاه آقایان به دوچرخه سواری بانوان در جامعه	
7		عرف متشروعه هر شهر نسبت به دوچرخه سواری بانوان	فرهنگ جامعه
8		عرف عام جامعه نسبت به دوچرخه سواری بانوان	
9		ایجاد فرهنگ تبروج (خودنمایی) در جامعه	
10		آسیب به حیا و عفاف بانوان و آقایان	
11		ضرر معتبره (مکرر) به فرهنگ جامعه	
12		موضوع شناسی	
13		مصدق شناسی	
14		انطباق	

احکام ثانویه

فقه	استفتاهات فردی (فقه فردی)	رجوع به قول خبره 15
		جایز نبودن دوچرخه سواری بانوان 16
		حرام بودن دوچرخه سواری بانوان 17
		18
		پرهیز یا اجتناب از دوچرخه سواری بانوان

جدول 4- موانع دوچرخه سواری از منظر صاحب نظران حوزه ورزش در ایران

ردی ف	کد اولیه	مفهوم	مفهومه
1		کافی نبودن پیست های دوچرخه سواری در سطح شهر	
2		نبود تابلو های مخصوص عبور و مرور دوچرخه سواران	
3		بی کیفیت بودن آسفالت سطح شهر	
4		عدم رعایت فاصله یک و نیم متری با دوچه سوارها	
5		بی کیفیت بودن دوچرخه های که شهیداری در اختیار مردم قرار می دهد.	
6		بالابودن قیمت دوچرخه	
7		ایمن نبودن مسیرها و جاده های مربوط به دوچرخه سواری	
8		موردن فحاشی قرار گرفتن در هنگام دوچرخه سواری در خیابان	
9		موردن آزار و اذیت قرار گرفتن از طرف موتورسواران و ماشین سواران	
10		نبود امنیت جسمی و روانی در بانوان هنگام دوچرخه سواری	
11		فعال نبودن هیأت های روزشی دوچرخه سواری بخارا ترس از ایجاد حاشیه	
12		به رسمیت نشناختن دوچرخه سواری بانوان در ورزش کشور	
13		عدم تامین مالی بخش دوچرخه سواری بانوان	
14		نبود سازمان منسجم تصمیم گیرنده در مورد دوچرخه سواری بانوان	
15		کم بودن تعداد مربیان خانم در دوچرخه سواری	
16		نبود آموزش اصولی و صحیح دوچرخه سواری برای بانوان	
17		نبود آیین نامه و قانون مدون در مورد دوچرخه سواری	
18		جرائم انگاری دوچرخه سواری بانوان	
19		نبود پذیرش توسط آحاد جامعه	
20		عدم جایگاه مناسب زن در سطح جامعه	
21		عدم هم صدایی بانوان و مطالبه گری	

شکل 1. موانع دوچرخه سواری بانوان از منظر فقه و صاحب نظران حوزه ورزش

شكل 2. ماتریس شنون

بحث و نتیجه‌گیری

اساساً فر هنگ هر جامعه هویت و موجودیت آن جامعه رو تشكیل می دهد و در رابطه با نسبت دین و فرهنگ، رویکرد اجتهادی، رویکرد غالب بین علمای شیعی بوده است که در عین اینکه با دلایل نقلي و عقلی، ناقد تفسیر فرهنگی از دین بوده اند، با اندیشه سنتی غیر منعطفانه از دین هم مقابله می کنند. نتایج پژوهش حاضر نشان دادکه 9 مقوله (شرایط عرفی جامعه، فرهنگ جامعه، استفتاهات فردی (فقه فردی)، عوامل کالبدی، امنیت، عوامل سازمانی، عوامل نرم افزاری، قوانین و آیین نامه، عوامل فرهنگی - اجتماعی) از عوامل تأثیرگذار در موانع دوچرخه سواری بانوان از منظر متخصصان فقه و حقوق اسلامی و کارشناسان ورزشی می باشند. در بخش موانع دوچرخه سواری بانوان از منظر فقه و حقوق اسلامی نتایج تحلیل داده ها شامل 3 مقوله که اوین مقوله به دست آمده شرائط عرفی جامعه است که با نتایج پژوهش معاونی، رحمانی (1398) و یوسفی صادقلو، صالح بلوردي (1398) و مشهودي (1396) همسو است. مشهودي در پژوهش خود به این مطلب اشاره می کند که ورزش برای بانوان مباح است تا آن جا که برای آنان ضرری نداشته باشد و مستلزم فعل حرامي نگردد. شرائط عرفی جامعه در حقیقت دربر دارنده ارزش ها، عقاید و باور های

ریشه‌داری است که یک فرد، یک گروه یا یک جامعه درباره‌ی رفتار، اعمال و تفکرات دارد به گونه‌ای که اعمال پسندیده را از ناپسند جدا می‌سازد و داوری درباره‌ی خوب و بد را میسر می‌سازد؛ با توجه به اینکه شرائط عرفی جامعه ایران برگرفته از باورهای دینی است پیشنهاد می‌شود که برای جلوگیری از تحریک آمیز بودن و مفسدہ‌انگیزی دوچرخه سواری بانوان از لباس‌هایی که جذب و بدن نماند در هنگام دوچرخه سواری استفاده شود. در این رابطه متخصصین و کارشناسان دینی هستند که با ارائه‌ی نظرات خود در بین آحاد جامعه از طریق رسانه‌های جمعی و دفاتر و نماینده‌های مراجع تأثیرگذاری لازم در زمینه پذیرش جامعه و نبود اشکال در استفاده از دوچرخه توسط بانوان با لحاظ کردن پوشش مناسب (تحریک آمیز نبودن و جلب توجه نکردن) را دارند. همچنین پیشنهاد می‌شود که مراجع و علمای بزرگوار و چهره‌های شاخص مذهبی در زمینه‌ی فوق اطلاع رسانی‌های لازم را بواسطه نمایندگان خود در دفاتر و صداو سیما و اماکن مذهبی انجام دهن. مقوله دوم فرهنگ جامعه است که همسو با نتایج پژوهش عبدي نعمت آباد، قدیمی، حجت، شجاعی، علیپور درویشی (1400)، هوین تی کی، فنوالاکوان، وست، هنکی (2019)، و بیتو، آ.، کیلا تامپکیز، مادلین فلمن (2019)، عmadی، حسینی، قهرمان تبریزی (1393) است. فرهنگ جامعه قید اجتماعی و عمومی بودن را در خود حمل می‌کند و وقتی به میان می‌آید ارزش‌های فردی را کنار می‌زند، ارزش‌های فرهنگی یعنی پسند و ناپسند بین الاذهانی یک جامعه در این راستا پیشنهاد می‌شود که مسئولین و متولیان امر فرهنگ سازی در جامعه از جمله صدا و سیما (به برنامه‌سازی در رابطه با مزایای استفاده از دوچرخه از جمله کاهش حجم ترافیک، کاهش هزینه‌های حمل و نقل، کاهش آلودگی‌های زیست محیطی، افزایش تحرک و فعالیت بدنی و....) با در نظر گرفتن پوشش مناسب برای بانوان که مورد تأیید کارشناسان دینی باشد بپردازند و همچنین وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با فرستادن مبلغین و کارشناسان مربوطه در زمینه فقه و حقوق اسلامی و همچنین چاپ و تکثیر بنرهای اطلاع رسانی در زمینه استفاده دوچرخه توسط بانوان با شرائط مذکور به تبیین و روشنگری در رابطه با منع استفاده از دوچرخه برای بانوان با لحاظ کردن پوشش مناسب در میان آحاد جامعه بپردازند. همچنین شهرداری‌ها با تهیه و تدارک بنرها و ایجاد مرکز اشتراک گذاری دوچرخه برای آزاد افراد جامعه کمک شایانی در رواج و عادی سازی استفاده از دوچرخه توسط بانوان می‌توانند داشته باشند. مقوله سوم استفتائات فردی (فقه فردی) است که با نتایج پژوهش یوسفی صادقلو، صالح بلوری (1398) و مشهدی (1396) همسو است. فقه در اصطلاح عبارت است از: روشنی که بموسیله‌ی آن احکام شرعی را از ادله‌ی تفصیلی به دست می‌آوریم. «دلایل تفصیلی» از نظر بیشتر علمای مسلمان عبارتند از: قرآن، سنّت، اجماع و عقل. فقه فردی فقهی است که مسائل مورد اجتهد آن موضوعات فردی است و وصف این فقه اجتهادی به پویا بدین روست که در طول و گستره‌ی مسائل مستحدث و ویژگی‌های آن‌ها در هر عصر و محیطی به مقتضای واقعیت‌های زمان و عینیت‌های خارج و مطابق با آنها از هرنوع که باشند همگام بوده احکام آن‌ها را بیان می‌کند. احکام دینی شامل احکام اولیه و احکام ثانویه می‌شود. احکام اولیه آن دسته از احکام فقهی هستند که بر طبق مصالح و مفاسد صادر شده‌اند و این صدور حکم بدون در نظر گرفتن حالات استثنایی مانداضطرار، عسر و حرج، ضرر و تقویه است به عنوان مثال، حکم وجوب وضو برای نماز، یک حکم اولی است حکم ثانوی (حکم بعدی)، حکم شرعی جدیدی است که بهدلیل ایجاد شرایط خاصی مانند اضطرار و عُسر و حرج، جایگزین حکم اولی یک موضوع می‌شود؛ مانند وجوب تیم برای کسی که با گرفتن وضو به سختی و مشقت می‌افتد که یک حکم ثانوی است. در اینجا به استفتائی که از مراجع عالی قدر درمورد دوچرخه‌سواری بانوان در سطوح شهرها و معابر و در مکانی که نامحرم وجود داشته باشد صادر شده اشاره خواهیم کرد؛ استفتائات فردی (فقه فردی) شامل گویه‌های (جازیز نبودن دوچرخه‌سواری بانوان، حرام بودن دوچرخه‌سواری بانوان، پرهیز یا اجتناب از دوچرخه‌سواری بانوان) در این زمینه می‌باشد. از این رهگذر، اشاره کوتاهی خواهیم داشت بر نظر مراجع در رابطه با دوچرخه‌سواری بانوان: آیت الله خامنه‌ای (دامت

برکاته^۱: (حرام است). آیت الله سیستانی (دامت برکاته)^۲: اگر در معرض دید نامحرم باشد و وضع او تحریک کننده باشد جایز نیست. آیت الله مکارم شیرازی (دامت برکاته)^۳: با توجه به پیامدهای سوئی که این گونه امور دارد، لازم است از آن پرهیز شود و به سوسنی که این و آن می‌کنند توجه نکنید. آیت الله بهجت (ره)^۴: هر چه زمینه ساز فساد است، حرام است. آیت الله سبحانی تبریزی (دامت برکاته)^۵: بسمه تعالی، این قبیل کارها که زمینه ساز گسترش گناه در جامعه است، از آن اجتناب شود، و لله العالم) آیت الله صافی گلپایگانی (دامت برکاته)^۶: دوچرخه سواری برای بانوان در منظر نامحرم حتی اگر با حجاب شرعی باشد دور از شخصیت زن مسلمان و متینه است. آیت الله نوری همدانی (دامت برکاته)^۷: در فرض سوال باید طبق قانون و مقررات کشور عمل شود.

دوچرخه سواری بانوان تازمانی که در جایی که نامحرم وجود ندارد مانند محیط های مختص بانوان، و یا محیط های خانوادگی که محارم در آنجا حضور دارند انجام شود فی نفسه و بر طبق احکام اولیه در دین میان اسلام جایز است و هیچ منعی ندارد زمانی به لحاظ فقهی منع در دوچرخه سواری بانوان ایجاد می شود که این فعل در جایی که اختلاط بین زن و مرد (نامحرم) وجود داشته باشد انجام شود. با توجه به تبعاتی که انجام این فعل در محیط های مختلف دارد مانند مفسدہ انگیزی، تحریک آمیز بودن، ترویج فرهنگ تبرج و احکام ثانویه بر انجام این فعل در سطوح شهرها و معابر عمومی مترتب می شود و همچنین با در نظر گرفتن این مسئله که پژوهش حاضر در رابطه با شناسائی موانع دوچرخه سواری بانوان در سطح شهر و معابر عمومی است و بلاشک وجود نامحرم در عرصه های عمومی شهرها امری انکار ناپذیر است، علمای بزرگوار بر طبق احکام ثانویه فتاوی فوق را صادر کردند. در بررسی موانع دوچرخه سواری بانوان از منظر صاحب نظران حوزه ورزش در ایران در این پژوهش^۶ مقوله مهم به دست آمد که مقوله اول عوامل کالبدی است که نتایج پژوهش جونز، آر، بروس کید، کرستی وايلد، آليستر وودوارد (2020)، لوبيتو، کيلا تامپکينز (2017)، آصفی، عفیفه، طغرایی (1398)، آزاده، شفیعی حق شناس، معین؛ خاکسار شهمیرزادی (1399)، کاتزینا اونسکا، تبلیشارسکا، پیر آتی، تاینبو، دای نیزل (2018)، دوستی، رمضانزاده لسبوئی (1398)، دباغ نیکو خصلت، بدري آذین، شاهین، فتح الهی، فرید فتحی (1396) همسو با این پژوهش است. امی لوبيتو و همکاران در پژوهش خود توسعه و نوسازی مسیرها را برای رفع موانع دوچرخه سواری جزء عوامل مهم دانستند همچنین خاکسار شهمیرزادی و همکاران به طراحی مسیرهای جدید برای دوچرخه سواری اشاره کردند. در حقیقت کافی نبودن پیست های دوچرخه سواری در سطح شهر و همچنین نبود تابلو های مخصوص عبور و مرور دوچرخه سواران، بی کیفیت بودن آسفالت مسیرهادر سطح شهر، عدم رعایت فاصله یکونیم متری با دوچرخه سوارها، بی کیفیت بودن دوچرخه های که شهرداری در اختیار مردم قرار می دهد و بالا بودن قیمت دوچرخه از عوامل کالبدی موانع دوچرخه سواری بانوان می باشند در این راستا پیشنهاد می شود؛ متولیان امر در زمینه احداث پیست های دوچرخه سواری مانند شهرداری ها در کلان شهرها و وزارت ورزش و جوانان با تهیه و تدوین برنامه جامع و تأمین منابع مالی مورد نیاز برای احداث این پیست ها در مناطق مختلف شهرها اقدامات لازم را بعمل آورند. همچنین راهنمایی و رانندگی با همکاری شهرداری ها اقدامات لازم برای نصب علائم مخصوص دوچرخه سواری در خیابان ها و مسیر های

1 www.leader.ir

2 Sistani.org

3 Makarem.ir

4 Bahjat.ir

5 Tohid.ir

6 Saafi.ir

7 Noori.hamedani.ir

تردد وسائل نقلیه را بعمل آورند. به علاوه برای بالا بردن کیفیت آسفالت‌ها؛ وزارت راه و شهرسازی و شهرداری‌ها در کلان شهرها منابع مالی مورد نیاز برای اقدامات بهسازی و نوسازی مسیرهای تردد وسائل نقلیه و دوچرخه‌ها را تأمین کرده و اقدام به بالا بردن کیفیت مسیرهای نماید. در ضمن برای بالا بردن سطح فرهنگ، رعایت فاصله ایمن بین وسائل نقلیه و دوچرخه سواران راهنمایی و رانندگی که متولی امر در این زمینه است؛ اقدام به اطلاع رسانی و آموزش به رانندگان و موتورسواران از طریق تهیه و تدوین کلیپ‌های آموزشی و چاپ بنرهای آموزشی و در نظر گرفتن تنبيهات قانونی برای متخلفین نماید. همچنین برای بالا بردن سطح کیفیت دوچرخه‌های مورد استفاده توسط افراد پیشنهاد می‌شود که استانداردهای قابل قبول تعریف شده برای این وسیله نقلیه از طریق سازمان‌های مربوطه مانند سازمان ملی استاندارد به نهادها و مراکز تهیه و تولید این وسیله اعلام شده و با متخلفینی که به تولید و توزیع این وسیله نقلیه با کیفیت پایینتر از استانداردهای تعریف شده اقدام می‌کنند برخوردهای قانونی لازم انجام شود. در رابطه با کاهش قیمت دوچرخه نیز پیشنهاد می‌شود که سازمان‌های مربوطه مانند مجلس شورای اسلامی با وضع قوانینی در جهت تأمین بودجه برای کمک به تهیه این وسیله نقلیه توسط افراد در جامعه و در اختیار قرار دادن این بودجه به وزارت ورزش و شهرداری‌ها برای تأمین دوچرخه با قیمت نازل‌تر و استفاده آحاد جامعه از این وسیله نقلیه همچنین دولت با قراردادن طرح‌های حمایتی از تولید کنندگان این وسیله نقلیه همچون تخصیص وام‌های طولانی مدت با کارمزد و سود بسیار کم، گام‌های اساسی بردارد. مقوله دوم امنیت است که راسل، ماري، شريل ديويس، كرستي وايلد، كارولين شاو (2021)، كاتزينا اونسكا، تبليشارسكا، پيراتي، تايبيو، داي نيزل (2018) و معاونی، رحماني (1398) همسو با پژوهش است. ماري راسل و همکارانش (2021) در پژوهش خود به این نتایج دست پیدا کرده‌اند که امنیت شخصی به عنوان زن و نیاز به احساس امنیت جزء مسائلی است که زنان را از نظر اینمی تحت تاثیر قرار می‌دهد. امنیت به معنای دوری از هرگونه تهدید و نیز آمادگی برای رویارویی با خطرات است. از موضع قابل ذکر برای دوچرخه سواری بانوان در باب امنیت می‌توان ایمن نبودن مسیرها و جاده‌های مربوط به دوچرخه‌سواری و مورد فحاشی قرار گرفتن در هنگام دوچرخه‌سواری در خیابان و مورد آزار و اذیت قرار گرفتن از طرف موتورسواران و ماشین سواران و نبود امنیت جسمی و روانی در بانوان هنگام دوچرخه سواری را نام برد. در این راستا پیشنهاد می‌شود برای بالا بردن سطح امنیت هنگام دوچرخه سواری بانوان اقدامات فرهنگی هم در جهت بالابردن فرهنگ برخورد رانندگان وسیله‌های نقلیه با دوچرخه سواران و هم ایجاد حس امنیت و اعتماد به نفس در بانوان دوچرخه سوار با تهیه و تدوین کلیپ‌ها و بنرهای آموزشی توسط صدا و سیما و روابط عمومی راهنمایی و رانندگی و ارائه کلیپ‌ها در رسانه‌های جمعی و برقراری جلسات مشاوره برای آموزش نحوه برخورد و بالا بردن سطح اعتماد به نفس بانوان دوچرخه سوار با خشونت‌ها و ناهنجاری‌های موجود در سطح جامعه و همچنین پیشنهاد می‌شود برای اینمی مسیرها متولیان امر در این رابطه شهرداری‌ها و وزارت راه و شهرسازی با در نظر گرفتن منابع مالی اقدام به بازسازی و بهسازی مسیرهایی که به لحاظ اینمی دچار نقصان هستند نماید. مقوله سوم مقوله سازمانی است که در گاهیان (1399) و یوسفیان (1397) همسو با این پژوهش است. یوسفیان یکی از چالش‌های اصلی توسعه ورزش‌همگانی را نیروی انسانی می‌داند. هر سازمانی دارای اهداف، سیاست‌ها، روش‌ها، ساختار و سیستم‌های مالی و.... مخصوص به خود است که عوامل سازمانی آن سازمان گفته می‌شود. تجزیه و تحلیل داده‌ها در این پژوهش موانعی مانند فعل نبودن هیأت‌های ورزشی دوچرخه‌سواری با خاطر ترس از ایجاد حاشیه، به رسمیت نشناختن دوچرخه سواری بانوان در روزش کشور، عدم تأمین مالی بخش دوچرخه‌سواری بانوان، نبود سازمان منسجم تصمیم‌گیرنده در مورد دوچرخه‌سواری بانوان را نشان داد. در این راستا پیشنهاد می‌شود که وزارت ورزش و جوانان

که زمامدار امور ورزشی در جامعه است اقدام به تأسیس فدراسیون مستقل دوچرخه سواری بانوان برای به رسمیت شناختن دوچرخه سواری بانوان و اجرای اقدامات لازم برای بسط و گسترش این ورزش مفرح در جامعه توسط بانوان نماید و منابع مالی لازم را برای گسترش و نهادینه شدن دوچرخه سواری بانوان اختصاص دهد.

مفهوم چهارم عوامل نرم افزاری است که با یوسفیا ن(1397) و دوستی، رمضانزاده لسبوئی (1398) همسو است. دوستی و همکاران در پژوهش خود بیان می کنند؛ بیشتر زنان همانند مردان تمایل بالایی برای استفاده از دوچرخه دارند و خواهان ایجاد های استاندارد هستند تا بتوانند مهارت خود را ارتقاء بخشد. با توجه به اینکه عامل نرم افزاری شامل مریبیان و شیوه زیر ساخت ها و نحوه آموزش می شود؛ پیشنهاد می شود که فدراسیون دوچرخه سواری اقدام به جذب تعداد مکافی از مریبیان متخصص و حاذق دوچرخه سواری نموده تا خلا کمبد مرتبی کارآزموده برای آموزش این ورزش مفرح از بین بروند و همچنین برای بهره مندی از علم روز در زمینه دوچرخه سواری مریبیان توسط فدراسیون مربوطه ملزم به حضور در کلاس های آموزشی دوره ای برای به روز رسانی اطلاعات شوند. مقوله پنجم قوانین و آئین نامه ها است که با نتایج کشکر، قاسمی (1399) و خالد شعبان (2020) همسو است. کشکر و قاسمی (1399) بازنگری اسناد بالادستی برای ایجاد نگرش جامع به توسعه ورزش بانوان را ضروري می داند. قانون در زبان یونانی از کانون به معنی قاعده و ترتیب اتخاذ شده است و منظور از آن قواعد کلی است که بهطور یکسان بر یک سری از امور شمول داشته باشد مانند قانون عرضه و تقاضا در اقتصاد یا قانون جاذبه در علوم طبیعی. با توجه به ضرورت وجود قانون در تمامی عرصه های ورزشی، ورزش دوچرخه سواری نیز از این امر مستثنی نیست و پیشنهاد می شود قوانین و آئین نامه های مورد نیاز در رابطه با دوچرخه سواری توسط مตولیان امر مجلس شورای اسلامی تهیه و تدوین شود و توسط راهنمایی و رانندگی اعمال شود تا مشکلات مربوط به نبود قوانین در رابطه با دوچرخه سواری مرتفع شود. مقوله ششم مقوله فرهنگی- اجتماعی است که با نتایج پژوهش خالد شعبان (2020) همسو می باشد. خالد شعبان (2020) در پژوهش خود به نتایج زیر دست پیدا کرد؛ شرکت کنندگان زن لباس، رضایت والدین، و فشار فرهنگی و اجتماعی را بسیار مهمتر تشخیص دادند. همچنین آنا ماریا دلانبی (2020)، جونز، آر، بروس کید، کرستی وايد، آلبستر و وودوارد (2020)، لو بیتو، آ، کیلا تامپکینز، مادلین فلمن (2019)، حسینی کریم آبادی، طالب پور، آفرینش خاکی (1400)، عبدی نعمت آباد، قدیمی، حجت، شجاعی، علیبور درویشی (1400)، معاونی، رحمانی (139) و عمادی، حسینی، قهرمان تبریزی (1393) همسو با این پژوهش بودند. در این راستا پیشنهاد می شود که تمامی فعالیت های فرهنگی برای فرآیندی این ورزش محبوب با در نظر گرفتن مؤلفه های لازم برای احراق رعایت حجاب توسط بانوان بزرگوار از جمله برنامه سازی صدا و سیما، فعالیت ها و برنامه های فرآیندی فرهنگی توسط فدراسیون مربوطه و شهرداری های مناطق، فرهنگسراها، سرای محله ها و در اختیار گذاشتن دوچرخه های سالم و استاندارد در مناطق توسط شهرداری ها برای شهروندان و همچنین آموزش مزایای و محاسنی که استفاده از این وسیله دارد توسط بنرها و برقراری کلاس ها و کلیپ های آموزشی و تربیت سفیران مختص به اموزش و تبیین محسن این ورزش و ارسال آنها به مدارس توسط فدراسیون مربوطه انجام شود. در مجموع به جامعه بانوان ورزشکار پیشنهاد می شود برای ایجاد شرائط عرفی مساعد از پوشش ها (لباس های مورد تأیید علم و فقهای بزرگوار استفاده شود و فروشگاه هایی مختص به این البسه برای عرضه به عموم مردم توسط وزارت ورزش و جوانان برای سهولت دسترسی به این البسه احداث شود. همچنین به تمامی مسئولین ذیر بطری در زمینه ایجاد و بسترسازی فرهنگی از جمله صدا و سیما، آموزش و پرورش، سازمان فرهنگ و ارشاد اسلامی، وزارت ورزش و جوانان و شهرداری ها و جامعه زنان ورزشکار پیشنهاد می شود با تبیین و تولید و اقدام برای برگزاری برنامه های جامع فرهنگی از جمله کلیپ ها، بنر ها، حضور در بین مردم، تربیت سفیران برای آموزش و پاسخ دهی به سوالات مردم و

فرستادن آنها به مدارس و اماکن عمومی و... در جهت آماده سازی بستر فرهنگی جامعه برای پذیرش دوچرخهسواری بانوان اقدام کنند. به علاوه در بحث عوامل کالبدی به شهرباری‌ها و راهنمایی و رانندگی پیشنهاد می‌شود با تأمین منابع مالی لازم درجهت ایجاد مسیرهای استاندارد و بهسازی و بازسازی این مسیرها و نیز ایجاد تابلوها و علایم مختص دوچرخه سواران و اعلام ضرورت یادگیری این علائم و احترام به آن‌ها توسط کلیه رانندگان در جهت رفع موانع کالبدی اقدام کنند. از طرفی برای تأمین امنیت هرچه بیشتر بانوان دوچرخهسوار پیشنهاد می‌شود اداره راهنمایی و رانندگی با اختصاص اکیپ‌های بازرگانی و ماشین‌های پلیس بیشتر در مسیرها در جهت تأمین امنیت و نظارت کلی بر مسیرها و همچنین تهیه برنامه‌های فرهنگی برای حمایت از بانوان دوچرخهسوار از جانب پلیس راهنمایی و رانندگی که می‌تواند اقدام بسیار مفیدی برای پذیرش آحاد جامعه نسبت به دوچرخهسواری بانوان و ایجاد حس امنیت در آن‌ها باشد. از سوی دیگر به فدراسیون دوچرخه سواری پیشنهاد می‌شود درجهت برگزاری کلاس‌های مشاروره برای آماده کردن بانوان از نظر روحی برای انجام این فعالیت مفید و مقابله احتمالی با واکنش‌های موجود در سطح جامعه اقدام نمایند و همچنین در بحث عوامل سازمانی به وزارت ورزش و جوانان پیشنهاد می‌شود که با احداث فدراسیون دوچرخه سواری با پشتوانه حمایتی محکم مالی و اداری و جذب نیروهای حاذق و کارآزموده توسط فدراسیون برای کارائی بهتر اقدامات لازم را مبذول فرماید. به علاوه در زمینه عوامل نرم افزاری به ریاست و نائب رییس فدراسیون دوچرخهسواری پیشنهاد می‌شود که اقدام به جذب مردمیان دوچرخه سواری مکافی نمایند که در زمینه تدریس و برقراری ارتباط متحرک و متخصص باشند و نیز برای ارتقاء سطح دانش این مردمیان و به روز رسانی علم آنها اقدام به برگزاری اردوهای آموزشی در داخل و خارج از کشور و استفاده از مردمیان درجه یک دنیا برای سنجش و آموزش مردمیان. از طرفی پیشنهاد می‌شود وزارت ورزش و جوانان و فدراسیون دوچرخه سواری با استفاده از بانوانی که چهره‌های مشهور و موفق در زمینه‌های علمی، ورزشی، هنری و غیره هستند در همایش‌ها و کمپین‌ها کمک شایانی به نهادینه کردن فرهنگ دوچرخهسواری بانوان نمایند. با توجه به اینکه پژوهش حاضر در ایام پاندمی کوید ۱۹ انجام شد متأسفانه دسترسی حضوری و عینی به نمونه‌های تحقیق با دشواری و محدودیت همراه بود و همچنین امکان مراجعه حضوری به دفتر مراجع و استفاده مستقیم از نظرات و اطلاعات این بزرگواران به جهت قرار داشتن در ایام پاندمی کوید ۱۹ وجود نداشت. با توجه به محدودیت‌های پیشنهاد می‌شود که با توجه به روندکاهش آمار فرآگیری این بیماری در پژوهش‌های آتی و باسهولت دسترسی به نمونه‌های عینی، اطلاعات جامعتر و کامل‌تری جمع آوری شود. همچنین عدم تسلط و دانش کافی برخی نمونه‌های تحقیق نسبت به زوایای گسترده فقه اسلامی در زمینه ورزش بانوان و فقه اسلامی نیز جزء محدودیت‌های این پژوهش بود. پیشنهاد می‌شود که در پژوهش‌های آتی از نظرات و مصاحبه مستقیم با مراجع عالیقدر و دیگر متخصصین حاذق در امر ورزش اطلاعات جمع آوری شود. از طرفی با توجه به اینکه پژوهش حاضر به صورت کیفی انجام شده پیشنهاد می‌شود که پژوهشی در این زمینه به صورت کمی نیز انجام شود. همچنین پیشنهاد می‌شود پژوهش‌هایی در زمینه ورزش بانوان از جمله موتور سواری بانوان از منظر حقوق اسلامی نیز انجام شود.

تقدیر و تشکر:

از کلیه اساتیدی که با صبر و شکیبائی، نظرات کارشناسانه خود را در زمینه تهیه این پژوهش ارائه و ما را همراهی کرند سپاسگزاری می‌شود.

منابع

- 1 . Abdi Nematabad, Soheila; Ghadimi, Bahram; Hojjat, Shahla; Shujaei, Masoumeh; Alipour Darvishi, Zahra (1400). Sociological study of the role of gender cultural beliefs in women's sports talent search. *Iranian Social Development Studies* 13(2): 327-335 (in persian) .
- 2 . Ajurlo, Fatemeh; Ghadimi, Bahram; Mohammadi Kazemi, Reza; Azadfed, Shiva (1401). Designing a model for the role of women's sports in improving development indicators in Iran. *Strategic studies of sport and youth* 20(53): 159-174(in persian) .
3. Azadeh, Seyedreza; Shafii Haqshenas, Moin; Khaksar Shahmirzadi, Saleh (2019). Sustainable urban development planning by determining optimal cycling routes using quantitative models, case study: Rasht metropolis. *Scientific-Research Quarterly of Urban Ecology Research* 11(21): 43-58(in persian) .
4. Asefi, Ahmed Ali; Afifeh, Javad; Hamid, Toghrai (2018). Analysis of the importance-performance of the characteristics of bicycle paths affecting the decision to ride a bicycle using the IPA model. *Journal of Sports Management* 11(1): 155-173(in persian) .
5. Afrozeh, Hakima; Shafiei, Shahram; Rahmati, Mohammad Mehdi (1400). Phenomenological understanding of gender inequalities in sports in the country. *Human Resource Management in Sports* 9(1): 189-211(in persian) .
6. Amini, Amir Mozafar, Yousef, Ali; Sarai, Sudabah; Fatahi, Forough (2017). The place of sports in the lives of rural women in Isfahan city and its inhibiting factors. *Quarterly Journal of Social Participation and Development* 3(5): 27-46(in persian) .
7. Assistant, inspiration; Rahmani, Hiva (2018). The effect of security and gender space on increasing the presence of women in the urban space (case example: Shiraz Women's Park). *Architectural Studies* 9(2): 49-58(in persian) .
- Academician, Mustafa, Abedini, Javad (2018). *Philosophy of Law*
9. Babazadeh, Nazila; Najafzadeh, Mohammad Rahim (1400). The relationship between values and lifestyle with women's sports participation. *Sociology of Sport* 7(17): 70-91(in persian) .
10. Bø, K. and I. E. Nygaard (2020). "Is physical activity good or bad for the female pelvic floor? A narrative review." *Sports Medicine* 50(3): 471-484.
11. Chamini, Kulthum; Hamidi Nia, Mohammad Reza; Moinfar, Mohammad Reza; Amini Parsa, Taiba (1400). Prevalence of obesity and some reproductive factors and physical activity related to it in women aged 30-50 in Bojnord city. *Scientific-Research Journal of Sabzevar University of Medical Sciences* 28(1): 13-21(in persian) .
12. Coakley, J. J. (1990). *Sport in society: Issues and controversies*, CV Mosby Company.
13. Creswell, J. W., & Zhang, W. (2009). The application of mixed methods designs to trauma research. *Journal of Traumatic Stress: Official publication of the international society for traumatic stress studies*, 22(6), 612-621.
14. Dargahian, Yusuf (2019). The influence of society's culture and politics on the presence of women in sports. *Physical Education and Sports Science Research* 7(2): 87-98(in persian) .
15. de Chardon, C. M. (2019). "The contradictions of bike-share benefits, purposes and outcomes." *Transportation research part A: policy and practice* 121: 401-419.

16. Dellanebbia, A. M. (2020). The experiences of women competitive road cyclists: A qualitative study, Texas Woman's University.
17. Emadi, Mehdi; Hosseini, Helen; Hero of Tabrizi, Kurosh (2013). Investigating the obstacles of urban cycling among Iranian women. *Physiology and management research in sports* 20(6): 27-36(in persian) .
18. Ghorbanzadeh, Behrouz, Lotfi, Maryam (2017). The effect of physical activity on self-control skills and aggression of addicted women(in persian) .
19. Hosseini Karimabadi, Nazanin; Talebpour, Akbar; Afrinesh Khaki, Akbar (1401). Sociological explanation of factors affecting women's participation in public sports in Gorgan city. *Scientific Journal of Women and Culture* 13(50): 43-59(in persian) .
20. Habibi, appearance. (2018). An overview of the role of sports and its effects from the perspective of religion. *Noor al-Mustafa* magazine number 6: from 31 to 53(in persian) .
- Le, Fionnuala Quinn, Alyson West, and Steve Hankey. (2019). "Advancing cycling among women." *Journal of transport and land use* 12(1): 355-374.
22. <https://www.wikipedia.org/>
23. Iwińska, K., Małgorzata Blicharska, Livia Pierotti, Marko Tainio, Audreyde Nazelle. (2018). "Cycling in Warsaw, Poland—Perceived enablers and barriers according to cyclists and non-cyclists." *Transportation research part A: policy and practice* 113: 291-301.
- (2020). "Cycling amongst Māori: Patterns, influences and opportunities." *New Zealand Geographer* 76(3): 182-193.
25. Kashkar, Sara; Ghasemi, Hamid (2019). The degree of concordance of national documents with the tasks and goals of sports organizations and mass media in the field of development of women's sports in Iran. *Sports Management Studies* 62(12): 111-134(in persian) .
26. Lubitow, A., Kyla Tompkins, and Madeleine Feldman. (2019). "Sustainable Cycling for all? Race and Gender-Based Bicycling Inequalities in Portland, Oregon." *City & Community* 18(4): 1181-1202.
27. Mousavijaq, Rahale Sadat; Broghni, Nazanin Zahra (2018). A comparative comparison of women's benefit from sports rights during the Pahlavi era and the Islamic revolution. *Human Rights Research* 18(5): 83-97(in persian) .
28. Mashoudi, Z. (2017). Women's sports from the perspective of Islamic jurisprudence. *Specialized Scientific Quarterly of Qur'anic Studies, Nameh Jamia*, 4(121), 123-140(in persian) ..
29. Nikitas, A. (2019). "How to save bike-sharing: An evidence-based survival toolkit for policy-makers and mobility providers." *Sustainability* 11(11): 3206.
30. Oxford, England. (1989). Oxford.

31. Rafiyan, Mojtabi; Jaafari, Sagar (2019). Measuring women's satisfaction with the quality of exclusive public spaces with an emphasis on the sense of safety, study sample: Bostan Madaran Park, New Andisheh City, Tehran1. Strategic Researches of Social Issues of Iran 9(1): 133-158(in persian) .
32. Ramzanzadeh Lesboi, Mehdi; Dosti, Fereshte (2018). Comparison of men's and women's attitudes towards the planning and development of clean and cheap coastal cycling tourism (study sample of Babolsar city). Tourism social studies 14(in persian) .
33. Rahul Goel, Anna Goodman, Rachel Aldred, Ryota Nakamura, Lamed Tatah, Leandro Martin Totaro Garcia, Belen Zapata-Diomedi, Thiago Herick de Sa, Geetam Tiwari, Audrey de Nazelle, Marko Tainio, Ralph Buehler, Thomas Götschi & James Woodcock. (2022). "Cycling behaviour in 17 countries across 6 continents: levels of cycling, who cycles, for what purpose, and how far?" Transport reviews 42(1): 58-81.
- CarolineShaw. (2021). "Pedalling towards equity: Exploring women's KirstyWild, 33. Russell, M., CherylDavies, cycling in a New Zealand city." Journal of transport geography 91: 102987.
35. Shaaban, K. (2020). "Why don't people ride bicycles in high-income developing countries, and can bike-sharing be the solution? The case of Qatar." Sustainability 12(4): 1693.
36. Tanner Nikokhaslat, Saeed; Badri Azin, Yacoub; Shahin, Ahad; Fath Elahi, Saeed; Farid Fathi, Maryam (2016). Evaluation of the current situation and effectiveness of special cycling routes in Tabriz city. Contemporary Researches in Sports Management 7(13): 31-42(in persian) .
37. who•2019
37. Yousefi Sadeghlu, Hoda; Saleh Belwardi, Anita (2016). Language-body demonstration and cultural-linguistic valuation in sports discourses governing women's society(in persian) .

YiLu. (2019). "Towards a cycling-friendly city: An updated review of the associations between built environment and cycling behaviors (2007–2017)." Journal of Transport & Health 14: 100613.

40. Yousefian. (2021). Examining the challenges facing the development of public, professional and championship, women's and educational sports in Yazd province. Strategic studies of sport and youth, 54(20), 171-192(in persian) .

In Press